

IKI Családügyi Hírlevél

2025 / 02

A legfrissebb hírek és témák a családügy területén

Tartalom

Áprilisi történések a családügy területén

Mi történt áprilisban az ifjúsággal a családügy tekintetében.

Havi téma - Mindennek eljön az ideje

30-ig házasodjunk, 60-ig nyugdíjba - így látják a világban az ideális életkorokat

Áprilisi történések a családügy területén

„Foundation for the Future” nemzetközi konferencia az Egyesült Királyságban

A magyarul „A jövő megalapozása” címet viselő, február végén a Lordok Házában megrendezett nemzetközi konferencián intézetünk képviselőjében Dr. Kiss-Kozma Georgina kutatásvezető vett részt. A konferencia arra hívta fel a figyelmet, hogy az egyre erősebb gazdasági nyomás és a intézményes korai gyermekgondozás előtérbe helyezése veszélyezteti a gyermekek egészséges fejlődését. Finn és dán szakértők szerint a kisgyermekek érzelmi és szociális szükségletei háttérbe szorulnak, miközben a szülői szerepek leértékelődnek, és a gyermeknevelés gazdasági szempontból láthatatlanná válik. A résztvevők hangsúlyozták, hogy a közpolitikának ismét a gyermekek jólétét, a szülői jelenlét fontosságát és a családtámogatást kell középpontba állítania.

Nemzetközi Nőnap

ENSZ főtitkár António Guterres nőnap i köszöntőjében hangsúlyozta, hogy a nők és a lányok számára megadott esélyegyenlőséggel mindenki nyer, mert az egyenlőségen alapuló társadalmak virágzóbbak és békésebbek, és csak az ilyenekben érhető el a fenntartható fejlődés.

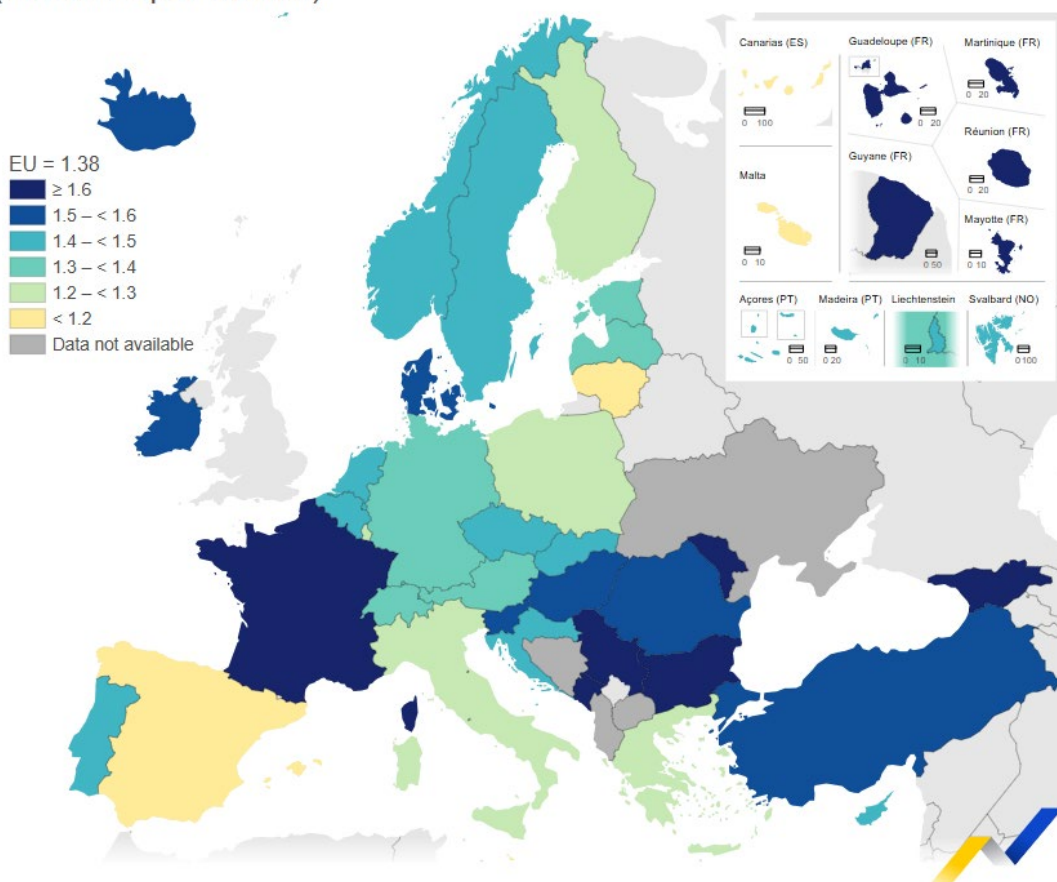
Legfrissebb Eurostat jelentés a termékenységről

2023-ban az Európai Unió tagországaiban 3,67 millió csecsemő született, ami csökkenést jelent a 2022-es 3,88 millió születéshez képest, és elmarad a 2021-es 4,09 milliótól is. A születések száma 2008 óta (4,68 millió) folyamatosan csökken. A teljes termékenységi arányszám folyamatosan csökken, s az adott ország népességszámának fennmaradásához szükséges 2.1-es reprodukciós szint alatt van: 2021: 1,51; 2022: 1,46; 2023: 1,38. Az EU tagországok közül a legmagasabb termékenységi mutatót Bulgáriában (1,81), a legalacsonyabbat Máltán (1,06) jegyezték. A termékenységi rangsorban Magyarország (1,55) 2023-ban a harmadik helyre került a 27 tagállamból.

Az ENSZ nők helyzetével foglalkozó bizottságának 69. ülése

A New York-ban megrendezett eseményt idén kiemelt érdeklődés kísérte, mivel 30 éves a nők jogaival foglalkozó Pekingi Nyilatkozat. Magyarországot Koncz Zsófia, a Kulturális és Innovációs Minisztérium családokért felelős államtitkára képviselte, a delegáció tagjai között pedig jelen volt a Szülők Háza Alapítvány, a Magyar Női Unió, és a Magyar Női Karrierfejlesztési Szövetség vezetője is.

Total fertility rate, 2023 (live births per woman)

Source dataset: demo_find

Administrative boundaries: © EuroGeographics © UN-FAO © Turkstat
Cartography: Eurostat – IMAGE, 02/2025

Havi téma - Mindennek eljön az ideje

A Pew Research Centre legfrissebb kutatásában 18 fejlődő országban és az Egyesült Államokban arról kérdezett 23,022 felnőttet, mi az ideális életkor az olyan nagy döntések meghozatalára, mint a **házasságkötés, gyermekvállalás, lakásvásárlás és nyugdíjba vonulás**.

A felmérés Argentínában, Bangladesben, Brazíliában, Chilében, Kolumbiában, Ghánában, Indiában, Indonéziában, Kenyában, Mexikóban, Nigériában, Peruban, a Fülöp-szigeteken, Dél-Afrikában, Sri Lankán, Thaiföldön, Tunéziában és Törökországban személyes interjúk formájában zajlott.

A mutatókból kitűnik, hogy az emberek világszerte hasonlóan gondolkodnak a felnőtté váláshoz vezető életesemények átélésének ideális idejéről, ugyanis egyetértés mutatkozik a megkérdezettek között abban, hogy 26 éves kor körül ideje megházasodni és gyermeket vállalni, még 30 éves kor előtt jó belevágni a lakásvásárlásba, a nyugdíjba vonulásra legjobb idő pedig 58 éves kor körül érkezik el. Az egyes országok között legfeljebb 10 évnyi szórás van az ideálisként megjelölt életkorokban. Megfigyelhető, hogy a férfiak, a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők, valamint a kevésbé vagy egyáltalán nem vallásos válaszadók általában magasabb ideális életkort jelölnek meg a házasodásra, mint a nők, az alacsonyabb iskolai végzettségűek, illetve az elkötelezetten vallásos emberek. Hasonló tendencia, hogy az idősebb válaszadók szerint a fiatalabb, míg a fiatalabb válaszadók szerint az idősebb kor erre a legjobb.

A **házasságkötéssel kapcsolatos** ideális életkorról a vizsgált országok eredményeinek skálája 21,2 évtől (Banglades) 28,9 évig (Argentína) terjed, és átlagilag 25,9 év. Általában elmondható, hogy a 18 fejlődő ország közül az ázsiaiakban a fiatalabb életkort preferálják, míg a latin-amerikaiakban inkább az idősebbet. A „nincsen legjobb életkor” válasz öt országban egyáltalán nem fordul elő (Banglades, Kenya, Fülöp-szigetek, Sri Lanka, Thaiföld), a többségben átlagosan 5 százalék körüli, és magas előfordulást Brazíliában (11 százalék) és Ghánában (16 százalék) jegyeznek. Az Egyesült Államokban a „nincs legjobb életkor” válasz mindegyik kérdés vonatkozásában 30-50 százalék között mozog,

ugyanakkor az eredményt befolyásolhatta az is, hogy míg a fejlődő országokban a „nincsen legjobb életkor” válasz csak akkor lett rögzítve, ha az a beszélgetés menetében magától előjött, addig az Egyesült Államokban azonban ugyanezeket a kérdéseket online kérdőívben tették fel a kutatásban résztvevőknek, és ebben a „nincsen legjobb életkor” már szerepelt a felsorolt lehetséges válaszok között. Az amerikai válaszadók szerint a legideálisabb életkor a házasságkötésre 26,5 év volt.

Mindez egybevágh az ENSZ 2019-es globális házasságkötési adataival, amelyek szintén azt mutatják, hogy a vizsgált fejlődő országokban az emberek, a nemek preferenciái közötti eltérés figyelembevételével, átlagosan a húszas éveikben házasodnak meg.

Jelentős véleménykülönbségeket a gyermekvállalás ideális időpontja tekintetében sem látunk a kutatásban résztvevők között, ugyanis a legtöbben egyetértenek azzal, hogy az első gyermek vállalására a húszas évek közepén jön el az idő. A 23,5 éves kortól (Banglades) 29,8 éves korig (Tunézia) terjedő skála átlagilag 26,1 év. A „nincs legjobb életkor” válasz a fejlődő országok közül ötben egyáltalán nem fordul elő (Banglades, Kenya, Fülöp-szigetek, Thaiföld, India), a többségben átlagosan 5 százalék alatt marad, és a legmagasabb előfordulása 13 százalék, Tunéziában. Az Egyesült Államokban a válaszadók jelentős része választotta ezt az opciót, a megadott konkrét életkorok átlaga pedig 27,3 év. Ez kis eltérésben van az ENSZ adataival, amelyek azt mutatják, hogy a megkérdezett országokban egy nő jellemzően 28 éves vagy annál idősebb első gyermeke születésekor.

Mivel az első **lakásvásárlás** esetében az eddigi kérdésekhez képest még fontosabb szerepet kapnak az anyagiak, nagyobb szórást figyelhetünk meg mind az országok között, mind az országokon belül. A 18 fejlődő ország átlagilag 29,9 év: a legfiatalabb életkort a brazilok jelölik (24,9 év), míg a legkésőbb a ghánai válaszadók szerint tudnak kirepülni a családi fészekből (36,3 év). Utóbbi esetben tízből négy ghánai gondolja úgy, hogy az „ideális” életkor az önálló élet megkezdésére 40 vagy afölött jön el. A latin-amerikai országok Brazíliához hasonlóan a 30 évesnél fiatalabb életkort tartják ideálisnak (Chile és Mexikó: 27 év;

Argentina, Kolumbia és Peru: 28 év) és az ázsiai országok inkább az idősebbet. Például Thaiföldön a válaszadók majdnem fele (42 százalék) választotta a 30-34 éves kort, a többi pedig a 25-29 és 35-39 éves korokat kb. egyenlő arányban. Az Egyesült Államokban is a 30 éves kor előtti lakásvásárlást tartják ideálisnak (28,8 év). Lakásvásárlás kérdésében nincs olyan a megvizsgált országok között, ahol ne fordult volna elő a „nincs legjobb életkor” válasz. Míg az átlagos előfordulás 5 százalék körül mozog, Törökországban ez az érték 12, Tunéziában pedig 20 százalék.

A **nyugdíjba vonulásra** ideális életkor kérdésében a 18 ország átlaga 57,9 év, aminek skálája 52,1 évtől (Kolumbia) 62,7 évig (Nigéria) terjed. Az Egyesült Államokban a nyugdíjba vonulás ideális átlag életkora 61,8 év. Az országok több mint felében az ideális életkort fiatalabbnak ítélik meg a válaszadók, mint amennyi a hivatalos nyugdíjkorhatár. A legszélsőségesebb példa Mexikó, ahol a hivatalos nyugdíjkorhatár 65 év, míg a válaszadók szerinti ideális életkor ennél majdnem 10 évvel fiatalabb, azaz 56,6 év. De vannak olyan országok is, ahol az ideálisnak tartott életkor magasabb, mint a hivatalos nyugdíjkorhatár (Nigéria, Ghána, India, Indonézia, Kenya, Sri Lanka és Thaiföld). A válaszadók neme és kora árnyalja az országos átlagokat – az országok több mint felében a férfiak és az idősebb válaszadók általában magasabb ideális életkort adnak meg, mint a nők és a 35 év alatti válaszadók. Kolumbia, Kenya és Mexikó kivételével mindenhol szerepel a „nincs legjobb életkor” válasz, átlagosan 3 százalék körül.

